No. 2596 Zaterdag 28 October 1933 50ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Tel. 47.
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Allerzielen.

Beati qui in Domino moriuntur.
Gelukkig zij die in den Heer sterven.

De groote [illegible] heeft [illegible] dichter bij den dood gebracht, maar toch heeft hij ons [illegible] dood niet beter doen begrijpen. Wij hebben millioenen en millioenen zien vallen op „het veld van eer" en wij hebben niet begrepen dat hun val eigenlijk [illegible] victorie moet zijn, d. w. z. het einde van een leven van plicht met de eeuwige belooning die hen wacht. „Gelukkig zij die in den Heer sterven" dat diepe woord kenden of wilden wij niet kennen en daarom hebben wij overal grootsche monumenten opgericht voor den „onbekenden soldaat" en om die grootsche tombe hielden we parades en optochten met omfloersten trom en neergelaten wapens en toen klonken er steeds holle redevoeringen over eer, [illegible] en glorie [illegible] wij [illegible] een eeuwige vlam [illegible] noodzakelijk, [illegible] voor deze millioenen [illegible] bleef uit... wij baden niet... wij begrepen den dood niet. ... We deden 'n beetje aan sentimentaliteit, we kochten bloemen en kransen, getaakten in een stemming en toen begonnen we onze dooden maar te vergeten.

Zoo gaat het! Zoo gaat het met millioenen!

Maar toch is er één groote uitzondering en dat is onze Moeder de Heilige Kerk. Met opzet zeggen we onze „Moeder", omdat hier vooral blijkt welk een liefde die Moeder heeft voor hare kinderen. Geheel het jaar door bidt zij voor de overledenen, [illegible] nog [illegible] een dag uitgezocht om degedachtenis der geloovige zielen op bijzondere wijze te vieren: die dag is Allerzielen.

Allerzielen! Wat een gedachten wekt dat niet in ons op! Op dien dag voelen we ons geheel anders: wij zijn méér verbonden met onze dierbare afgestorvenen, we leven méér met de dooden dan met de levenden, we voelen dat ons leven slechts een overgang is naar een ander leven, dat beter zal zijn dan dit tegenwoordige... we voelen dat onze levensweg daalt en we gaan nadenken over het weinige, over het schandalig weinige wat we tot nu toe gedaan hebben en over het vele wat we nog moeten doen.... zullen wij ook niet weldra daar in dien rotsigen bodem liggen, vergeten, betreurd door weinigen misschien!

Velen laten zich door deze z.g. Allerzielenstemming leiden: wij geven toe, het is een dag van herinnering aan vroeger geluk, aan vroegere liefde en toekomstdroomen.... het is hard zijn geluk en idealen door de dood te zien verpletteren, doch voor den Christen, voor den Katholiek is Allerzielen geheel iets anders. Voor den Katholiek is Allerzielen een feest, een dag van innige samenleving met zijn dierbare afgestorvenen, een dag ook van een niet uit te spreken Hoop op de Barmhartigheid van den Verlosser der zielen. Deze geheimzinnige feeststemming, als wij ze zoo noemen mogen, vindt hare uitdrukking overal in de gebeden en ceremonies der Kerk op dien dag en kan best samengevat worden in de woorden: „Zalig zij die sterven in den Heer". Ga de gebeden maar eens na der Dooden-Mis; Het Epistel is één kreet van victorie. Waar is, o dood uw overwinning? roept de Apostel uit. God heeft ons de overwinning geschonken door Jezus-Christus onzen Heer. Zelfs het zoo zware „Dies Irae" is een gebed van onverwoestbare Hoop op de Barmhartigheid van Christus, en hooren wij niet in het daaropvolgend Evangelie, dat Jezus het eeuwige leven is? en dat de dooden zijne Stem zullen hooren en herleven om nooit meer te sterven. De Prefatie gaat zelfs zoo ver te zeggen dat onze dierbaren niet gestorven zijn, dat God hun het leven niet heeft ontnomen, doch dat hun leven slechts veranderd is. En zoo zouden we kunnen doorgaan met te bewijzen dat de H. Kerk Allerzielendag beschouwt als een dag van troost en hoop voor ons die achter bleven, en als een dag van triomph en geluk voor de afgestorven: Beati qui in Domino moriuntur. „Gelukkig zij die in den Heer sterven."

Laat dit dus nu voor ons allen, de groote les zijn van Allerzielen: dat wij ons eigen leven beschouwen als een overgang naar een beter leven, waar wij zullen vereenigd zijn met onze dierbaren en met God voor alle eeuwigheid.

De beste doodencultus is die van [illegible] te bidden voor de geloovige zielen en te gelooven aan de Macht van den Verlosser, die ons de Hoop geeft op het eeuwig geluk van onze dierbaren en ook van ons eigen zelven en als we dat begrijpen, dan pas zullen we ook ten volle begrijpen de diepe, schoone woorden:

„Beati qui in Domino moriuntur" [illegible] die sterven in den Heer.

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID TE CURAÇAO.

Rectificatie. Door een onbegrijpelijk misverstand zijn in ons vorig nummer de 2 laatste kolommen van dit artikel geheel door elkaar gehaspeld: een brief van den wnd. Gouverneur is midden in een rapport van de Kamer zelf terechtgekomen, terwijl er op den koop toe nog een stuk gezet is dat nu [illegible] week pas geplaatst moest worden.

Als onze lezers in de laatste [illegible] van het eerste [illegible] van ons vorig [illegible] mer alles schrappen van af de woorden: „De Kamer maakt van deze gelegenheid gebruik enz." tot „Thans liggen aldaar" en ook nog het lijstje schrappen dat op die woorden volgt, dan vinden ze vanzelf de goede volgorde en dan is de text ook wel te begrijpen. Dat stukje behoort echter tot wat nu volgt en daarom zijn wij genoodzaakt het voor de tweede keer te plaatsen.

Toestand langs het Waaigat.

(winkelvaartuigen)

De Kamer maakt van deze gelegenheid gebruik de [illegible] van Uwe Excellentie er op [illegible] dat langzamerhand aan het Waaigat [illegible] de Koningin Wilhelminabrug [illegible] de markt een [illegible] toestand is ontstaan, die [illegible] niet tot [illegible] strekt en die [illegible] de vertraging zal [illegible] van de duizenden [illegible] De Kamer [illegible] tot [illegible] vaartuigen, [illegible] ligplaats gevonden hebben aan het hiervoren genoemde gedeelte van het Waaigat. Thans liggen aldaar,

1)	1 schoenertje	verkoop van vruchten
2)	1 oud motorbootje met houten opstand	idem
3)	[illegible]	idem
[illegible]	[illegible]	[illegible]
5)	1 klein vlotje met 2 winkels	1. manufacturen 2. comestibles, vruchten
6)	1 motorboot met houten opstand	cocosnoten en bananen
7)	1 groote ijzeren lichter met 3 winkels	1 provisiewinkel 2 manufacturenwinkels
8)	1 groot vlot met 2 winkels	1 manufacturenwinkel 1 manufacturenwinkel
9)	1 groot vlot met 4 winkels	1 provisie, comestibles 1 „ 1 „ 1 „
10)	1 groot vlot met 1 winkel	provisiewinkel
11)	1 groot vlot met 2 winkels	2 provisiewinkels
12)	1 klein vlotje met houten opstand	provisiewinkel

Vooral aan boord van de kleine vaartuigjes laat de hygiene veel te wenschen over en de vreemdelingen, die ons eiland passeeren, moeten wel een zeer weinig smakelijk idee krijgen van de wijze, waarop onze bevolking voor een gedeelte van versche groenten en vruchten voorzien wordt. Het wil de Kamer voorkomen, dat aan dezen toestand zoo spoedig mogelijk een einde moet worden gemaakt, maar daarvoor is het noodig dat de markt uitgebreid wordt met een voldoend aantal grootere vakken, waar de eigenaren van deze vaartuigjes hun vruchten, enz. kunnen verkoopen. Deze laatste hebben niet voldoende aan één van de bestaande kleine verkoopvakjes op de markt; zij moeten over grootere loketten kunnen beschikken.

De Kamer betreurt verder, dat in den loop van den tijd toegestaan is aan grootere vlotten en lichters, waarop zoo goed en zoo kwaad als het ging houten winkels zijn gebouwd, een ligplaats te laten vinden aan het Waaigat. Ook hierin moet op den duur, naar de meening van de Kamer een verandering gebracht worden. Zulks zal evenwel geleidelijk moeten geschieden, teneinde de betrokken partijen niet sterk geldelijk te benadeelen, maar de toestand mag, naar de meening van de Kamer niet blijven voortbestaan. Zulks is ook niet noodzakelijk, omdat ons eiland de laatste jaren in rustiger vaarwater gekomen is. De kosten van bouwen of verbouwen zijn thans aanmerkelijk goedkooper dan in de „boom" periode en het wil de Kamer voorkomen, dat verbetering van de bestaande winkelruimte in de stad niet tegengewerkt moet worden door het toestaan van het gebruik van tot winkels omgebouwde vaartuigen aan het openbaar waterfront.

DE KAMER VAN KOOPHANDEL & NIJVERHEID

Er volgt nu een brief van de Kamer aan den Gouverneur, over wat gebeurd is met Bonairiaansche visschers hier in Curaçao. Dit feit pleit niet zeer ten gunste van de Curacaosche visschers!!

Agitatie van Curaçaosche vischvrouwen tegen Bonairiaansche visschers.

Curaçao, 28 Juli 1933.
Aan Zijne Excellentie
den Gouverneur van Curaçao,
Willemstad.

Excellentie,

Onder verwijzing naar de brieven van onze Kamer dd. 15 December l.l. en 15 dezer over de visscherij, den vischverkoop en de vischmarkt heeft de Kamer de eer de bijzondere aandacht van Uwe Excellentie te vestigen op een ingezonden stuk, dat in het weekblad „LA CRUZ", No. 1691, dd. 26 dezer, voorkomt en waarvan de vertaling luidt als volgt:

„Correspondentie van Bonaire:

„Hier is alles zeer stil, maar wij „steunen op onze oudere zuster „Curaçao. Alles wat wij kunnen „exporteeren, moet naar Curaçao. „Maar indien daar (Curaçao) geen „verkoop te vinden is voor onze „goederen, waar moeten wij dan „naar toe. Visschers vangen soms „veel visch. Te Bonaire is er niet genoeg afzet, daarom nemen de visschersbarkjes hun visch naar Curaçao. Maar daar (Curaçao) maken de visschersvrouwen zoo'n lawaai, en geschreeuw, dat het lijkt of wij hun het leven willen benemen. Ach neen. Wij weten dat de tijden slecht zijn, maar voor ons zijn deze tijden veel slechter dan voor jullie. „Laat ons ook een beetje visch verkoopen, visch dat de goede God gezonden heeft om zijn armen te helpen. Dat is geen vuile concurrentie, maar de eenige wijze waarop wij ook onze visch kunnen verkoopen. Leven en laat leven.

„Iets anders dat het Gouvernement toestaat aan vreemdelingen, en welk schadewerkend is voor ons eigen volk.

„Cuba en Venezuela importeert (moet zijn exporteert) houtskool en geiten, terwijl die van Bonaire geen afzet kan vinden. Houtskool en geiten is ons bestaan te Bonaire, maar als Curaçao niet meer visch, beesten en houtskool van Bonaire koopt, wat zal er dan van ons worden. Het is het eenige nalatenschap waarvan de bewoners (van Bonaire) kunnen leven. Laten wij Bonaire helpen. Bonaire je kleine zuster. Koop onze producten en beesten, en laat ons niet er mee zitten, terwijl vreemdelingen voordeel trekken ten schade van je zuster (Bonaire).

„Papegaai van Rincon."

Het zal Uwe Excellentie niet onbekend zijn, dat door bedreigingen van de Curaçaosche visschers en vischvrouwen het eenigen Portugeezen nog niet zoolang geleden onmogelijk gemaakt werd zich op de vischvangst toe te leggen en dus onze stad te voorzien van de zoozeer van alle kanten [illegible] blijkt uit het ingezonden stuk, dat er onder de vischvrouwen een agitatie bestaat tegen de Bonairiaansche visschers, die gaarne hun artikel op onze vischmarkten willen verkoopen.

De houding van de Curaçaosche visschers en vischvrouwen meent de Kamer in het belang van het publiek in het algemeen ernstig te moeten betreuren en zij vraagt zich af, of daartegen geen maatregelen genomen kunnen worden. Een maatregel, die naar het oordeel van de Kamer er veel toe zal bijdragen om te komen tot een geordende toestand op het gebied van de visscherij en den vischverkoop, is, dat er een behoorlijk geoutilleerde vischmarkt annex de groentemarkt gebouwd wordt. De bedoeling van de Kamer is dan ook om door middel van dit schrijven de bijzondere aandacht van Uwe Excellentie op dit onderwerp te vestigen.

De K. v. Kooph. en Nijv.

Op dit schrijven van de Kamer heeft de wnd. Gouverneur H. Schotborgh, het volgende geantwoord.

Willemstad, 28 Augustus 1933.

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 28 Juli 1933 heb ik de eer U mede te deelen, dat de visschers van Bonaire het aan zichzelf te wijten hebben dat zij voor hun visch niet voldoende afzet op Curaçao vinden. Het ontbreekt hun in de eerste plaats aan organisatie, evenals den verschepers van geiten van dat eiland.

Daar het in het voornemen ligt voor het conserveeren van visch de markt van een ijskast te voorzien, zal dit den visschers van Bonaire ten goede komen, mits zij zich maar organiseeren, hetgeen op de beste wijze zou geschieden indien zij zich in verbinding stellen met de Bedrijfsvereeniging aldaar en teneinde de afzet van hun visch geregelder te doen plaats hebben.

De waarnemend Gouverneur van Curaçao
H. Schotborgh.

Wat de visscherij op Aruba betreft verwijzen wij naar elders in ons blad, waar de Heer Eman zijn meening daaromtrent uiteenzet.

Verder kunnen wij ook nog mededeelen dat de Kamer door middel van den Gouverneur nog een Missive van den Minister van Koloniën ontvangen heeft over de oranjeappelencultuur.

Bij gelegenheid zal het rapport der Kamer over de Missive gepubliceerd worden.

De geschiedenis van de Kerk.

De Vervolgingen.

Sinds zijn geboorte heeft het Christendom steeds twee vijandelijke machten tegenover zich gevonden: de Joden en de Romeinen. De Joden schuldig aan den dood van Jezus Christus en het bloed der eerste martelaren, werden door de Goddelijke Voorzienigheid geknakt. Hun straffen waren de brand van de Tempel, de verwoestingen van de H. Stad en de verstrooiing, die nog steeds voortduurt.

De Romeinen hebben eveneens hun hoofdstad zien afbranden onder Nero, en het Kapitool onder Vespasianus. Maar dat was nog hun grootste straf niet. Die zouden ze beter van de Barbaren ontvangen. Deze waren de geesel waarvan Gods gerechtigheid zich bediende ten opzichte van de Romeinen.

Intusschen verzwaren deze hun misdaad door een lange reek vervolgingen. Het groote keizerrijk verklaarde de oorlog aan de Christenen, die ongewapend waren en geen weerstand boden en toen men na drie eeuwen van vervolging redelijkerwijze kon verwachten dat er geen levende christen meer te bekennen zou zijn, toen besteeg onder Constantijn het christendom officieel de zetel der Caesars en datzelfde groote keizerrijk dat honderden volkeren had overwonnen, moest nu bukken voor de ongewapende leerlingen van Jezus Christus.

De meeste schrijvers spreken met St. Augustinus van tien vervolgingen, die verbonden blijven met de namen van Nero, Domitianus, Trajanus, Marcus Aurelius, Septimus Severus, Maximinus, Decius, Valerianus, Aurelianus en Diocletianus.

De eerste twee vervolgingen hebben we reeds besproken.

Vervolgingen der tweede Eeuw.

Derde vervolging onder Trajanus.

Toen, na de gematigde regeering van Nerva (96—98), Trajanus aan het bewind kwam, kon men in de codes van het Romeinsche recht lezen: „Christianos esse non licet." (Christenen hebben geen recht van bestaan.) Was dit een nieuwe aparte wet en uitsluitend tegen de Christenen? En wie was er de auteur van? We weten het niet. Misschien was ze alleen maar vervat in de reeds zeer oude wet, dat elke niet officieel erkende godsdienst verboden was.

Wat er van zij: het is zeker dat het Christendom voor het oog der Romeinen een ongepermiteerde godsdienst was. Trajanus hief deze stand van zaken niet op. Integendeel: hij verbood nachtelijke vergadering en het vormen van genootschappen.

Behalve vele anderen, werden ook de Christenen door dit besluit getroffen.

Gedurende zijn regeering was er voortdurend ergens een vervolging. Dit hing veel af van de liefhebberij der landvoogden. In 112 werd de wetgeving tegen de Christenen iets gematigder om de volgende reden. Toen Plinius de Jongere met de titel van Keizerlijk afgevaardigde in 111 te Bythinië en Pontus aankwam, vond hij deze provincies reeds geheel geëvangeliseerd en trof er verschillende bloeiende kerken aan. De afgodentempels stonden vrijwel verlaten en de heidensche feesten konden niet geregeld meer gevierd worden bij gebrek aan belangstelling.

De heidenen, aangemoedigd door de aanwezigheid van de keizerlijke afgevaardigde, sleepten de Christenen met troepen voor diens rechtbank.

Plinius onderwierp allen aan een streng verhoor, maar kon geen enkel misdrijf ontdekken. Toch stelde hij hen voor de keuze: geloofsverzaking of de dood. Het meerendeel verkoos de dood. Daar stond Plinius van te kijken en het bracht zijn geweten aan 't knagen.

Hij schreef aan Trajanus, zette zijn handelswijze uiteen en vroeg voor de toekomst een bepaalde gedragsregel. De keizer antwoordde:

1o de Christenen mogen niet opgespoord worden.

2o op anonyme beschuldigingen mag niet worden ingegaan.

3o christenen die wettig worden aangebracht, moeten kiezen tusschen verzaking of de dood.

Deze jurisprudentie bleef van kracht gedurende de geheele tweede eeuw.

Onder HADRIANUS, groeide de volkshaat tegen het christendom dagelijks aan. In 't publiek werd er moord en brand geschreeuwd; er ontstonden volksbewegingen, waarbij de christenen letterlijk verscheurd werden.

De landvoogden — deels uit zwakheid, deels uit kwaadwilligheid — zagen deze geweldadigheid door de vingers. Licinius Granianus echter, proconsul van Azië, een zeer nobel man, vond het misdadig de Christenen aan de volkswaarde over te leveren; hij was het zelfs niet eens met de wet, dat de Christenen, uitsluitend wegens hun godsdienst, mochten gestraft worden. Hij schreef dienaangaande een brief aan Hadrianus, die in zijn antwoord de jurisprudentie van Trajanus handhaafde.

Deze keizerlijke verklaring, waarvan meerdere landvoogden een exemplaar toegezonden kregen, bracht eenige verzachting, waarvan, *de apologeten* gebruikt maakten, om eenige traktaten te publiceeren (St Guadratus, St. Aristides)

Over den indruk die hun geschriften op den Keizer maakten loopen de meeningen nogal uit een. Het is een feit, dat hij eenige tempels liet bouwen, zonder eenig specifeik heidensch kenmerk. Volgens de heidensche geschied schrijver Lampridius, had hij het voornemen deze aan Jezus Christus te wijden. Als het er echter praktisch op aan kwam, waren de gunstige gevoelens van de keizer dikwijls ver te zoeken. Gedurende zijn verblijf op zijn landgoed te Tibur, veroordeelde Hadrianus persoonlijk de H. Sumpharosa en haar zeven kinderen tot verschillende zware folteringen en Paus Telesphorus is ook onder zijn regeering gemarteld.

ANTONINUS (138-161) veranderde niets aan de wettelijke situatie van het Christendom. Evenals zijne voorgangers Hadrianus en Trajanus, beperkte hij zich tot het verbod van oproer tegen de Christenen. Wel wordt van hem beweerd, dat hij elke vervolging, wettig of onwettig, zou verboden hebben. maar dat stuk is niet authentiek.

Onder zijn regeering werd de vervolging wel degelijk voortgezet.

De *H. Polycarpus* is de beroemdste martelaar uit dit tijdvak. Zijn veroordeeling werd uitgesproken in het jaar 155. Hij werd levend verbrand en een dolksteek maakte een einde aan zijn leven.

Henri van Hofstede.

ARUBA.

Nogmaals de visscherijzaak.

Daar wij verleden week de meening van de Kamer van Koophandel te Curaçao over deze zaak gehoord hebben willen we nu het „Hoor en Wederhoor" toepassen en nu de Heer Eman zelf zijn zienswijze laten bepleiten. Eerst komt er er Brief van den Gouvernementveearts.

Willemstad, den 14 October 1933.

In antwoord op Uw schrijven d. 7 jl., heb ik de eer UEdele te berichten, dat ik geheel accoord ga met de opzet van de organisatie van de visscherij, zooals die in genoemd schrijven uiteengezet wordt.

De visch komt in goede conditie aan, er is voldoende ijs aan boord en naar ik van den marktmeester verneem, vindt de visch gereede aftrek bij het publiek, zoodat het er alleen maar opaan komt het publiek ervan te doordringen dat het op vaste tijden en vaste plaatsen goede visch kan krijgen tegen redelijke prijs.

Uit Uw opgave blijk dat bij een prijs van f 0.40 p. Kg. de visschers een dagloon maken van f 3.— en de eigenaren der barken ongeveer f 300.— p. maand, ook n. m. m. een alleszins voldoende renumeratie.

Wel blijkt het in de praktijk dat de verkoopers zich volstrekt niet houden aan de door U genoemde prijs van f 0.40 p. Kg. en f 0.40 tot f 0.60 vragen d. w. z. slechts weinig lager dan de visschers uit Curaçao zelf en uit Venezuela vragen n.m. f 0.50 tot f 0.75 p. Kg.

Reeds is door mij van den heer Directeur der C. P. I. M. toestemming verkregen dat de visschers een a twee tochten per week met hun vaartuig aan den dam te Negropont mogen meren, teneinde naast de aanvoer van versch fruit en versche groenten door de chineesche verkoopers, voor het publiek ook verzekerd te zijn van versche visch tegen redelijke prijs, ook zou dit bekend gesteld mogen worden in de „Emmabode" en de „Laatste berichten", echter moet ik de absolute zekerheid hebben dat de aanvoer geregeld is en dat de prijs gehandhaafd blijft op F. 0.40 p.Kg. Ik verneem gaarne van U of ik op die basis de verzekering kan geven en dit ook in de dagbladen bekend kan stellen.

Het is heel goed te begrijpen dat het erg verleidelijk is voor de Arubaansche verkoopers om een hoogere prijs te bedingen dan f 0.40, waar zij vlak naast hun schuit de zelfde visch zien verkoopen door Venezolanen voor f. 0.75. Echter moet er hun nadrukkelijk op worden gewezen dat zij aan de prijs van f. 40 moeten vasthouden en dat het de bedoeling is juist door die lage prijs de concurrentie van de Venezolanen uit te schakelen. Een groot bord met b.v. „Versche visch Aruba f 0.40 p. Kg.", zou misschien als regel in het want gehangen kunnen worden.

Van den havenmeester verkreeg ik de toezegging dat de visschers van Aruba zooveel mogelijk een goede ligplaats zou worden aangewezen, alles er op gericht het publiek ervan te doordringen dat op een vaste aanvoer gerekend kan worden.

Ik kan er ook niet genoeg op aandringen ervoor te zorgen dat naast een geregelde aanvoer de hoeveelheid constant moet zijn naar gelang van de behoefte met een geleidelijke stijging, indien de afname dit wenschelijk maakt en niet de eene keer een groote hoeveelheid en de andere keer weer dagen niets. De ideale toestand zou zijn dat er steeds een bark was met voldoende voorraad die niet eerder wegging dan nadat de volgende is aangekomen.

Wat de openbare markten betreft, het volgende: op die aan het Waaigat zijn momenteel slechts elf standplaatsen disponibel, die alle gereserveerd moeten worden voor de Curaçaosche vischverkoopsters, ; zoodra de voorgenomen uitbreiding van deze markt is uitgevoerd, zou kunnen worden overwogen een cel voor de verkoop van visch afkomstig uit Aruba tegen nader overeen te komen voorwaarden ter beschikking te stellen.

Op de markt te Otrabanda is de beschikking te verkrijgen over een verkoopcel naast die van het versche vleesch, het komt mij echter voor dat het transport van de visch van de barken naar de markt te kostbaar zal worden, terwijl er geen gelegenheid bestaat de visch te bewaren; voor het geval dat de verkoopers van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, kan dezerzijds aan Z. E. den Gouverneur gevraagd worden gedurende eenige maanden geen huur te behoeven te betalen (f 22.50 p. m.) Ik verneem gaarne Uw commentaar op bovenstaande.

Ik zal voorloopig niet naar Aruba kunnen komen, ik kan U echter verzekeren dat ik, op voorwaarde dat de aanvoer geregeld is en dat prijs gehandhaafd blijft op f 0 40, alle steun zal verleenen om deze visch bij het publiek ingang te doen vinden.

Wat de geldelijke steun aangaat eventueel te verleenen aan eigenaren van vischbarken, deze moet verkregen worden voor elke eigenaar afzonderlijk d. t. k. van den heer gezaghebber bij Z. E. den Gouverneur.

de Gouvernementsveearts

Sardeman.

—o—

Hierop heeft de Heer I. H. A. Eman het volgende geantwoord.

—o—

Aruba, den [illegible] Oct. 1933.

Den Hoog Edelgestrengen Heer, Gouvernementveearts Curaçao.

Hierbij heb ik de eer Uw schrijven dd. 14 dezer te beantwoorden en verzoek ik U te willen beschouwen, dat ik, met den prijs van 20 cent per pond vermeld in mijn artikel in de „Amigoe di Curaçao", bedoeld heb, de verkoopprijs op Aruba.

Echter blijf ik er bij, dat het reeds heel duidelijk te bezien is, dat de visschersvloot van Aruba voorzien van ijskasten in staat zal zijn om beide zusterseilanden Curacao en Aruba van visch te voorzien tegen nog lagere prijs zelfs dan 20 cent per pond, doch dat hiertoe onontbeerlijk is de vermeerdering van ijskasten.

U zult zeker met mij accoord gaan, dat eerst gezorgd moet worden dat de productie de bestaande consumptie overvloeie omverlaging der prijs, te kunnen verwachten hetgeen trouwens ook de wording was van den tegenwoordigen stand der visscherijzaak op Aruba n.l. dat doordat de opbrengst plotseling door deze nieuwe visscherij enorm veel was toegenomen en de gewoonlijke afzet overstroomd had, de prijs der visch alhier van f 1.— per Kg. tot 40 cent gedaald is.

Mijnerzijds wordt het een beetje voorbarig geacht om de prijs der visch op Curacao te vestigen tegen 40 cent per Kg. alvorens de verlangde vermeerdering van ijskasten gedaan is, doch om de door U voorgestelde organisatie aldaar reeds dadelijk in de hand te werken, heb ik van de visschers verkregen, dat zij de visch aldaar zullen leveren aan Uwe organisatie tegen 40 cent per Kg., niettegenstaande de verleidelijke omstandigheden door U zelf aangehaald.

Dezen morgen heb ik den Gezaghebber verzocht om U te telegrafeeren, dat de visschersboot A. 11, heden vertrekt met visch om te verkoopen aan uwe organisatie tegen 40 cent per K.G., dat er andere booten zullen volgen en dat er verwacht wordt, dat de uitverkoop der lading van elke boot niet langer dan een dag zal duren.

De visschers volgen gewoonlijk mijne raadgevingen en ook dezen keer na mijne uitlegging aan hen, zijn wij tot de conclusie gekomen, dat het werkelijk tot hun voordeel kan leiden, indien zij zelf de prijs verlagen met het oog op voldoende en geregelde afzet, hetgeen ik wil hopen, dat zij practisch ook zullen ondervinden, reden dan ook waarom ik in mijn telegram door den Gezaghebber U verzocht heb om maatregelen te nemen dat iedere boot niet langer dan een dag daar hoeft te blijven.

Mij dunkt, dat de gevolgen te voorzien zijn, dat wanneer de visch aldaar door de vischbarkjes gedetailleerd wordt tegen de verlaagde prijs van 40 cent per K.G. de afzet in dier mate zal toenemen, dat om hierin te voorzien, van de bestaande met afkoeling visschende booten het grootste gedeelte naar U gezonden moet worden.

In zoo'n geval zal de opbrengst ten deze niet meer de vraag kunnen dekken, en zal bijgevolg de prijs wederom stijgen hetgeen natuurlijk niet de bedoeling is en wat mij individueel in geen aangename positie zal brengen ten opzichte van de Bevolking van dit eiland, waarvoor ik als mijn streven geschetst heb de visch een goedkoop volksvoedsel te doen worden.

Resumeerend meen ik, dat het hoofdzaak is, tot het handhaven van een verlaagde prijs der visch Volksvoedsel voor Aruba en Curaçao, de vermeerdering van ijskasten onder de visschersvloot op Aruba te bevorderen.

Zonder deze voorziening kan ik niet inzien hoe de twee ideale verbeteringen te bereiken n.l. de visch als Volksvoedsel op Aruba en Curaçao en de visscherij op Aruba als Werkverruiming.

Gaarne verneem ik Uwe meening, of het Gouvernement van Curaçao al dan niet bereid is om deze nieuwe visscherij te ondersteunen met het niet noemenswaardig bedrag 3 a f. 4000.— in den vorm van leening aan de visschers met hunne zeewaardige visschersbooten tot waarborg en zulks zonder tijdroovende overwegingen.

Hoogachtend,

get. J. H. Eman.

Naar aanleiding van het verslag van de Kamer van Koophandel te Curaçao over de visscherij op Aruba, welk verslag verschenen is in ons vorig nummer, stuurt de Heer Eman ons nog een tweede antwoord ter verdediging van zijne zienswijze.

Visscherijzaak op Aruba.

Eerst nu hij het lezen in de „Amigoe di Curaçao" van het antwoord van den 15den Juli 1933 van de Kamer van Koophandel op Z. Ex.'s missive dd. 9 Juni 1933 ontdekken wij, dat het telegram van den Gouverneur van den zelfden datum aan ons, luidende: „Verzoek visschers is in onderzoek, kans op regeling gering, doch nog niet uitgesloten", in verband staat met de verrichtingen gereleveerd in evenbedoeld schrijven.

[illegible] gevolg heeft gegeven aan het verzoek der visschers van dit eiland om officieelen steun aan hun bedrijf, dat wegens het nieuw ingevoerd systeem van op verder afliggende vischbodems te visschen met afkoeling, de gevraagde tegemoetkoming erlangt.

Alhoewel tot nog toe verstoken van de gewenschte ondersteuning dienen de visschers o. i. den Gouverneur toch wel erkentelijk te zijn voor de poging door Z. Ex. in hun belang gedaan, als blijkt uit het schrijven van de Kamer van Koophandel, met het doel het werk op het visscherij-gebied ten deze te verruimen, tevens het Volk van Curaçao van een goedkoop voedsel te verzekeren.

Wij noteeren, dat dit plan van Z. Ex. geremd is door de inlichtingen verschaft door de den Gouverneur ten dienste staande inlichtingsbronnen.

Nu trachten wij uit te pluizen uit welke overwegingen de Kamer van Koophandel tot de conclusie gekomen is, dat er op Curaçao van Aruba geen 500 K. G. versch visch per dag geplaatst kan worden, zelfs niet in de naaste toekomst en gaan over tot de ontleding der betrekkelijke omstandigheden.

De huidige bevolking van Aruba bestaande ongeveer uit 16000 menschen neemt af van de inheemsche visscherij pl. m. 1000 K. G. per dag, dus zou men, voor wat cijfers betreft, in verhouding kunnen schatten dat Curaçao met eene bevolking driemaal zoo groot, plus zijn havenverkeer, van de visscherij ter plaatse zou kunnen afnemen pl. m. 3000 K. G. per dag.

In vergelijking met deze cijfers wordt door de visscherij van Curaçao zelf niets meldenswaard geleverd, terwijl, versche visch ook niet ingevoerd wordt, behalve ongeregeld een barkje uit Venezuela, dat meestal de visch in bedorven toestand aanbrengt, derhalve er ook geen sprake is van overvloed van visch.

Ook valt het niet te veronderstellen dat de bevolking van Curaçao geen liefhebber is van visch, ten aanzien van het feit, dat al de opgebrachte hoeveelheid visch vroeger tegen hoogere prijs thans tegen ongeveer f. 1.— per Kg. verkocht wordt, welke naar onze berekening ongeveer de ventprijs is, zijnde de c.i.f. prijs der Venezolaansche leveranciers f. 0.75 per Kg.

Een vermeerdering van de afzet op Curaçao tegen dezen hoogen prijs werd dezerzijds nimmer verwacht, trouwens de door de visschers aangeboden prijs bij hun verzoek aan den Gouverneur was 40 cent per Kg., terwijl in het schrijven van Z. Ex. aan de Kamer van Koophandel gesteld is, dat de mogelijkheid bestaat dat Aruba in zoodanige hoeveelheid voor de Curaçaosche Markt visch kan leveren, dat zij *een goedkoop volksvoedsel zal worden.*

De K.v.K. is bij aldien toch van oordeel, dat het van Curacao, de 500 Kg. per dag door de Arubiaansche visscherij aangeboden tegen een goedkoop prijs niet zou kunnen afnemen.

Met allen eerbied voor het bevoegd inzicht van de K. v. K., echter voor ons wij gelooven, dat bij eene behoorlijke distributie tegen de lage prijs van 40 cent per K. G. van versche Red Snappers, het soort waar, dat Aruba thans haar zuster Curacao aanbiedt, een vrij grootere hoeveelheid dan 500 K.G. per dag door Curacao afgenomen zal kunnen worden.

De mogelijkheid van een afzet van 500 K. G. per dag is ons na het schrijven van den 15den Juli 1933 van de Kamer aan den Gouverneur practisch toch gebleken, zijnde dat na de eerste proefzending, die wij voor de visschers gedaan hebben van een hoeveelheid van 400 K. G. aan den Heer Hoek, meerdere van onze vischbarkjes naar Curaçao gaan en daar gemiddeld per dag 500 K.G. verkoopen tegen hoogeren prijs zelf dan 40 cent per K G.

Hetgeen wij op het oogenblik beoogen is, de prijs der visch geleverd op Curacao te kunnen handhaven tegen 40 cent per K. G. of lager en door een behoorlijke organisatie, zooals door den Gouvernementsveearts, de heer Sardeman aan de visscherij van Aruba beloofd, de afzet in aanzienlijken omvang te doen ontwikkelen, echter waarvoor in de eerste plaats onvermijdelijk is vermeerdering van ijskasten onder de visschersvloot ten deze tot het opvoeren der opbrengst.

De Heer Sardeman met het oog op de vermeerdering van den afzet op Curacao heeft ons geschreven om de visschers te bewegen, niettegenstaande de verleidelijke omstandigheid, dat de visch daar door de Venezolaansche barkjes verkocht wordt tegen 75 cent per K. G. de Arubaansche visch tegen den vasten prijs van 40 cent per K. G. af te geven, hetgeen wij ook gedaan hebben en begonnen werd met de eerste lading per visschersboot A. 11.

Echter hebben wij daarbij als onze meening gegeven, dat de visch op Curacao geleverd tegen den gedetailleerden prijs van 40 cent per K. G. tot gevolg zal hebben, dat de afzet in dier mate zal toenemen, dat om daarin te voorzien het grootste gedeelte van de [illegible] visch naar [illegible] zal moeten worden.

In zoo'n geval zal de opbrengst ten deze niet meer de vraag kunnen dekken, met als gevolg het wederom stijgen der prijs bij ons, hetgeen natuurlijk niet de bedoeling is, zoodat wij als hoofdzaak moeten aanbevelen vermeerdering van ijskasten onder de visschersvloot op Aruba, zonder welke voorziening, wij niet kunnen inzien hoe de ideale verbeteringen te bereiken n.l. de visch als Volksvoedsel op op Aruba en Curaçao en de visscherij op Aruba als Werkverruiming.

Van deze gelegenheid willen wij gebruik maken aan het verzoek van de visschersbevolking te voldoen in de Pers haar oprechte gevoelens van dankbaarheid te vertolken aan den Heer Smith, de loods op St. Nicolaas, voor zijn menschlievend daad van redden van het leven der bemanning van het visschersbarkje A. 15, door dit vaartuig vanaf een goeden afstand boven Aruba 6 uren lang te hebben teruggesleept, al waar het reeds voor een paar dagen verkeerde zonder water noch voedsel aanboord en zonder kans wegens stroom en tegenwind den wal te bereiken.

We noemen dit een menschlievende daad omdat het uit spontaane gevoelens verricht is en wel alléén op verzoek van de betrokkene visschersfamilie langs ons gedaan diep in de nacht, zelfs vóórdat de loods de opdracht van den Heer Gezaghebber daartoe gekregen had.

Dankend, Hoogachtend,

J. H. EMAN.

Aruba, 24 October 1933.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij niet-plaatsing nimmer teruggegeven.

Philipsburg St-Martin N. P.
20th October 1933.

To: the Editor of the
„Amigoe di Curaçao"

Dear Mr. Editor:

Grant me space in your valued paper to mention that which is really worthy of note.

Mr Melford Hazel returned to this island, his native land, a few years ago from the United States of America, where he had spent several years and found things way back, behind many of the neighbouring islands, in the line of ice making and manufacture of Aerated Water; this good gentleman though out the matter and knowing that he had to do something for an honest living, he ventured to buy from St-Kitts B. W. I a small ice plant. When he was about to install this plant, he was stopped by Dr. Gelfmann, who was at that time the resident Doctor.

Dr. Gelfmann's objection was that due to Mr. Hazel's property being situated near the Hospital, he could not allow him to work the engine purchased with his plant as it made too much noise and would inconvenience the sick in the Hospital.

Mr Hazel then imported from the U. S. A. an engine of a different type and installed it in his property and here it is now, that through Mr Hazel's firm resolution, we can buy ice in this little town every day at the small cost of 2½ cents Am. per pound, when formerly we had to pay as high as 10 cents per pound and very often could not get it at any price.

Such energy should really be appreciated by all, as Mr. Hazel has put this necessity in the reach of the entire community. Those persons who were able to buy 5 lbs of ice when same was obtainable, can now buy 20 lbs with the same money.

A big improvement, is it not????, and a helpful one also.

Then again we must not forget Mr. Hazel turned his attention towards another line of progress; he bought [illegible] drink for the [illegible] public; another help.

This drink was also sold formerly at 10 cents per ½ bottle; Mr. Hazel is now making as good or better Aerated water than other places which started many years ahead of him and is selling at the low rate of 30 cents per dozen; just 2½ cents Am. per ½ bottle.

Who can say that they have not benefitted by Mr. Hazel's industry and energy????

The poorest in this little island can afford to buy one dozen bottles of Kola at the small cost of 30 cents, when necessary.

Such men as Mr. Melford Hazel must be admired as he is not only trying to help himself, which is natural, but he has offered his hand to the general public to pull them along with him if they are willing.

We must thank Mr. Hazel for his energy and good will, and will always hope that he will see the return of his capital laid out, which will give him fresch courage and more energy to do something again which will prove beneficial to this community in which we live.

Push forward Mr. Hazel with a firm resolution; your patronage will improve daily, as you are doing good and not harm.

You by all means must be called the „PIONEER" of the ICE and AERATED WATER INDUSTRY at St Martin N. P.

LABOR OMNIA VINCIT.
Frank L. Dilidge.

BERICHTEN.

Frater M. Aurelianus. ✠

Woensdag morgen werd op het St. Thomascollege telegrafisch bericht ontvangen van het overlijden van de Eerw. Frater M. Aurelianus. Deze was van 1917—1920 Directeur van genoemd College; daarne was hij werkzaam op Sta Rosa, dat toen nog als jongensweeshuis was ingericht. Vandaar vertrok hij naar Suriname, waar hij tot 1932 leeraarde aan de St. Paulusschool aldaar. Ziek geworden vertrok hij datzelfde jaar naar Holland. Frater M. Aurelianus was een van de geleerdste koppen van de Congregatie der Fraters van Tilburg. Wij condoleeren de Eerw. Fraters met dit zoo groot verlies. Hij ruste in Vrede.

Detacheering Dr. H. Polvliet.

Voor den tijd van 6 maanden is naar de Bov. Eilanden standplaats St. Martin gedetacheerd, het lid van het Hof van Justitie alhier, de Heer Dr. H. Polvliet. Zijne Edelachtbare is reeds midden October per SS. „Baralt" naar zijn standplaats vertrokken. Buiten schuld der Redactie is dit vergeten te melden in ons vorig nummer.

Goede reis.

— Per SS. El Libertador is Donderdag naar Maracaibo voor goed vertrokken de Heer Stumper, gewezen Chef der passage afdeeling der K.N.S. M. De K.N.S.M. heeft in Maracaibo een nieuw kantoor opgericht.

— Vrijdag is per SS. „Simon Bolivar" naar Holland met ziekteverlof vertrokken de Z. Eerw Pater H. Zoetmulder, vroeger Pastoor van Westpunt.

Welkom.

Deze week is met de „Crijnsen" uit Holland aangekomen de Heer Mr. Jonkman, Officier van Justitie te Makassar (N.O.I.), die gebruik maakt van zijn verlof om de West-Indische toestanden te bestudeeren. Den 6de Nov. vertrekt hij naar Suriname.

Bibliotheek „San Tarcisio".

Op initiatief van den Directeur der Congregashi San Tarcicio te San Mateo, Eerw. Pater Holterman en ook van de leeken-onderwijzers der St. Vincentiusschool [illegible] het Apostolaat ter Zee, is er een bibliotheek gesticht voor de leden dier Congregashi.

Tweede Lustrum der „Liga Eucaristica".

Morgen viert San Mateo het tweede lustrum der Liga Eucaristica. Zondagmorgen 5 uur Algemeene Communie der mannen; 's avonds Pontificaal Lof om 7 uur met feestpredicatie van Mgr. Verriet.

Welkom.

Met de „Carabobo" is Zaterdag j.l. aangekomen de nieuwe Amerikaansche Consul alhier, de Heer R. M. Brooks.

De vroegere consul de Heer J. F. Burt is verplaatst naar het Staatsdepartement in Washington.

Tennis match „La Fama."

Deze vastgestelde match is Zondag ll. gewonnen door de Heeren Capriles en Chumaceiro tegen de Heeren Myer en Salzedo met 6—2, 6—4; 7—5.—

Dank.

De Redactie heeft in dank ontvangen het vierde nummer der Bovenwindsche stemmen.

Een propaganda boekje „Passing trough Germany" met prachtige foto's van het Duitsche land en uitleg van het tegenwoordige Duitsche nationale streven.

Van de H. J. Heinz Company (agent de Heer Michael A. Correa S) prachtige reglame- brochuurtjes, van de vermaarde conserven, vruchten menu's enz. dier firma.

Het nummer van November van „Nederlandsch Fabrikaat van Nederlandsch Oost- en West-Indië waar een bericht in staat over het aanstaande eeuwfeest van Curaçao als Nederlandsch gebied.

Mr. Lloyd G. Smith.

Tot General Manager van de Pan-Am. op Aruba is benoemd de Heer L. G. Smith, die een schitterende carrière achter den rug heeft in de olie-industrie en die ook ten nauwste verbonden is geweest met de vestiging en de ontwikkeling der olie-industrie op Aruba.

Aruba.

Apostolaat ter Zee.

Op San Nicolaas is door het Apostolaat ter Zee van Curaçao een Zeemanshuis gesticht, dat weldra geopend zal worden.

Brisa di Aruba.

Dit is een suplement van het weekblad „La Union" dat Donderdag 16 November a.s. voor het eerst zal verschijnen en dat uitsluitend zal gewijd zijn aan Aruba.

Naar we vernemen zitten deze drie nieuwe stichtingen in verband met het bezoek wat eenige gedelegeerden van het Apostolaat ter Zee en de Volksbond, nl p. Dellaert en de Heer C. Casiano, verleden week aan Aruba gebracht hebben.

Wij prijzen ten zeerste dit stevig initiatief van de katholieke sociale Actie. Praten is tijdverlies, doen moet het wachtwoord zijn en blijven.

Twaalfde Jaar van „La Union"

Donderdag is dit katholieke blad, orgaan van den Volkbond zijn 12de jaar ingegaan. Wij wenschen de Redactie proficiat en hopen dat dit meest principieele blad van geheel ons gebiedsdeel, moge doorgaan op den eens ingeslagen weg, die den rechten weg is naar de verheffing van ons katholieke volk.

Rosa, de schoone Slaapster.

Vandaag om half zes wordt in de „Roxy" deze mooie kinderoperette voor de tweede maal opgevoerd. Wij wenschen den leider den Heer Rietkerk alle succes en zeggen hem hartelijk dank voor zijne uitnoodiging aan onze Redactie.

Nieuwe auto-nummers.

Hierbij vestigen wij de aandacht onzer lezers op de desbetreffende advertentie van den Koloniaal-ontvanger de Heer Mussenden, in dit nummer.

Alweer 10 gulden meer.

Van af 1 Oct. is ingegaan het verplichte technisch-keuren der motorrijtuigen.... de keuring kost 10 gulden! Zoodat de Chauffeurs nu al moeten betalen f 80 autobelasting; f 3 nummerplaat, rijbewijs of vernieuwing ervan even zooveel gulden, en nu nog f 10 erbij, en als men 't waagt de brug over te rijden nog f 0.25 erbij. Is dat geen eenzijdige belasting? Leven we dan nog altijd in den tijd dat de auto als „luxe" beschouwd werd?

Wie helpt er mee ST. NICOLAASGESCHENKEN te verzamelen

voor de zieken van het Sanatorium, St. Elisabeth Hospitaal, Montecristo en Zaquito?

Toezending-adres zal volgende week [illegible]

Lezing Volksbond.

Gisteren avond heeft de Heer Mario P. Marchena in de zaal van den Volksbond een lezing gehouden over „Onze actueele problemen op politiek, ecomisch en sociaal gebied".

Nogmaals de Brand op de Dubbs (Isla)

Dinsdag is het tweede slachtoffer van het ongeluk van 18 dezer begraven. Wij betuigen hierbij onze deelneming aan de familie en de landgenoten van het slachtoffer.

Zulke ongelukken doet steeds weer de vraag rijzen: waar blijft onze volledige ongevallenwet, waar blijft de verzekeringswet voor de familie der verongelukten?

Wij weten het wel, er bestaat — of heeft bestaan? — zoo'n soort commissie om die ongevallen en verzekeringswet te maken doch de commissie had een zeer beperkte opdracht en trouwens we hooren niets van het ingediende rapport, noch van wat er verder nu zal gebeuren. Het lijkt wel veel op de geschiedenis van een andere commissie, die nl. tot herziening der lichttarieven, waar we ook verder niets over hooren! We weten, dat Gouverneur van Slobbe een goede ongevallen- en verzekeringswet zeker niet vijandig gezind is, integendeel: zou dan de K. R. nu niet eens het initiatief kunnen nemen en deze zaak doorzetten?

„Hinderlijk geluid-keur".

Zoo heet een nieuwe ontwerp verordening, dat de 16 l.l. ingediend is: het gaat er over de hinderlijke geluiden van gramofoons enz. enz. in het stadsdistrict op Curaçao te beperken. Op zich zelf een zeer schoon voornemen! Maar wat verstaat men onder „hinderlijk geluid"? en waarom is het verbod niet van toepassing op Zon- en feestdagen als er toeristenschepen zijn? Dat vinden we 'n heel eigenaardige uitzondering? En daarbij de aanleiding voor 't indienen van dit ontwerp zit in een klacht der Pundawijk, moet daarom dit ontwerp uitgestrekt worden over geheel het stadsdistrict? Het ontwerp is zeker niet volledig. Volgens ons zijn de verschillende Kerkdiensten niet voldoende beschermd tegen hinderlijk geluid maken en vooral niet des Zondags. Iedereen is tegen hinderlijk geluid, maar dat moet 'n beetje beter omschreven worden en daarbij moet niet alleen rekening gehouden worden met de „zakenmenschen" maar ook met de andere menschen, die toch ook menschen zijn.

Examen-Machineschrijven.

Op het St. Martinus-gesticht zijn voor bovengenoemd examen geslaagd de volgende leerlingen:

J. E. H. Cuales, F. A. Debrot, N. M. Pinto, S. M. Rigaud, G. S. Sprockel, L. M. Tempelman, R. M. Williams, R. Fresco, P'maal, H. Gibbs, P'maal.

L. A. D. C.

Dat zijn de initialen van den Arubaanschen Katholieken Bond, die binnenkort zijne werkzaamheden zal beginnen. Er is verleden week Donderdag 19 Oct. te Sabaneta reeds een voorloopig Bestuur gekozen. De naam van dezen Bond is „Liga Arubana di Catolico".

KAMER VAN KOOPHANDEL & NIJVERHEID.

De Voorzitter maakt hierbij bekend dat op *Dinsdag 28 November* a.s. de verkiezing voor vier leden der Kamer zal worden gehouden.

De voorzitter voornoemd,
Julius L. Penha.

RADIONIEUWS.

K.R.O. uitzendingen van den Phohi-zender.

van 15 tot 16 uur A. T. (zomertijd).
op Golflengte 16.88 M
Op Zondag 29 October 1933.

1. Pausmarsch.
2. Seid umschlungen, Millionen, Wals .... Joh. Strauss, door het K.R.O. Orkest o.l.v. Marinus van 't Woud.
3. De wereld in vogelvlucht, door Paul de Waart.
4. Berceuse de Jocelyn, B. Godard door het K.R.O. Orkest o.l.v. Marinus van 't Woud.
5. De ontvangst der Phohi-Uitzendingen, door H. Schnabel.
6. Heil Europa, marsch... F. v. Blon door het K.R.O. Orkest o.l.v. Marinus van 't Woud.
7. Van en voor de Missie.
8. Aan U, o Koning der Eeuwen.

Adamson en de nieuwe motor.

Bekendmaking.

De Procureur-Generaal, Hoofd van Politie in Curaçao, MAAKT BEKEND

Dat in verband met ingekomen klachten over overlast en hinder ondervonden tengevolge van de vele in het stadsdistrict loslopende honden, en mede in verband met het in den laatsten tijd veelvuldig voorkomen van overtreding de „Hondenverordening 1923" (P. B. 1923, No. 14).

Aan de Politie opdracht is gegeven om na 29 October 1933 ook in het stadsdistrict honden, die niet zijn voorzien van een geldige belastingpenning of die tusschen 10 uur 's avonds en 5 's morgens op den openbaren weg door blaffen, huilen of janken overlast of hinder aan de omgeving veroorzaken, NEER TE SCHIETEN.

Voorts zal vee, in het bijzonder varkens, op den openbaren weg in het eerste of stadsdistrict loslopende gevonden, indien opvanging te moeilijk is, door de Politie worden afgemaakt.

Willemstad, Curaçao, 26 October 1933.

De Procureur-Generaal,
Hoofd van Politie vd,
F. A. JAS.

Aankomst en Vertrek van schepen in de week van 22—28 October 1933.

S. S.	Aank.	van	Vertr.	naar
Tachira	29	New-York	29	Maracaibo
Carabobo	29	Maracaibo	29	New-York
Trujillo	—	Curaçao	29	La Guaira
Visconsin	29	Cristobal	29	Le Havre
Miranda	—	Curaçao	29	Maracaibo
San Diego	30	Le Havre	30	Cristobal
Ruahine	30	New-Zealand-Cristobal	31	Southampton
Trujillo	31	La Guaira	31	Aruba-Maracaibo
Waltraut Horn	31	Hamburg	1-11	Hamburg via P. au Prin.
El Libertador	1	Maracaibo-Aruba	1	La Guaira
Medea	1	New-York	1	Aruba-Maracaibo
Cuba	2	Cristobal	2	Le Havre
Caribia	2	Hamburg	2	P. Barrios
El Libertador	3	La Guaira	3	Maracaibo
Luna	3	Maracaibo	3	New-York
Davisian	3	Liverpool	4	Cristobal
Trujillo	4	Maracaibo Aruba	4	La Vela de Coro, La Guaira
Magdalena	4	P. Limon	4	Hamburg

Bekendmaking.

De Procureur-Generaal, Hoofd van Politie in Curaçao, maakt bekend, dat **1 October 1933** *in werking is getreden, artikel 95 sub. b. der Algemeene Politieuur 1917 luidende:*

Het is verboden met een motorrijtuig over den openbaren weg te rijden, tenzij

a. ...

b. de bestuurder bij zich heeft, of in het motorrijtuig aanwezig zij, een geldig gedagteekend bewijs van keuring den eigenaar door een door den Gouverneur benoemden deskundige afgegeven, houdende, dat na onderzoek gebleken is, dat de motor, de toestellen en de inrichtingen, waarmede volgens deze keur, het motorrijtuig voorzien moet zijn, deugdelijk zijn, en

dat de keuring als hiervoren bedoeld kan plaats vinden op vertoon van het bewijs, dat hiertoe een bedrag van F. 10 in 's Lands Kas is gestord, in het **Riffert, de vier eerste werkdagen der week des namiddags van 2 — 5 uur,** *zijnde in de „De Curaçaosche Courant" ddo. 20 October 1933 No. 42 abusievelijk vermeld van 3—4 uur.*

Willemstad, Curaçao, 18 October 1933

De Procureur-Generaal,

Hoofd van Politie vd,

F. A. JAS.

SPORT-RUBRIEK.

Officieele Mededeelingen van „De Curaçaosche Voetbalbond."

Wedstrijd — Uitslagen.

1ste klasse — R. C. C. — Trappers : 0—1
Republiek — Transvaal : 2—1 (onder protest „Transvaal"
Asiento Beker — Asiento — Go Ahead (deze wedstrijd is afgelast wegens onbespeelbaarheid van het terrein op Rio Canario.)
Res. 2de kl. — De Ruiter 2 — Juliana 2 : 0—2
Hercules 2 — Scherpenheuvel 2 : 4—1

Competitie-standen per 22-10-'33.

1ste klasse	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten
Republiek	6	5	1	0	8	2	11
Jong Holland	7	4	2	1	15	7	10
Transvaal	7	5	0	2	15	10	10
Trappers	6	4	0	2	13	8	8
Volharding	6	4	0	2	7	6	8
Asiento	7	2	2	3	10	9	6
Bismarck	7	1	1	5	6	17	3
R. C. C.	6	0	1	5	7	13	1
Go Ahead	6	0	1	5	1	10	1
Res. 1ste klasse.							
R. C. C. 2	7	5	1	1	12	4	11
Republiek 2	7	4	2	1	10	5	10
Jong Holland 2	7	3	2	2	7	4	8
Trappers 2	7	3	1	3	8	10	7
Volharding 2	6	2	2	2	6	6	6
Bismarck 2	7	3	0	4	5	7	6
Asiento 2	7	2	0	5	8	9	4
Transvaal 2	6	1	0	5	3	13	2
Res. 2de klasse.							
D. N. O. 2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Hercules 2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Juliana 2	4	2	0	2	5	5	4
Scherpenheuvel 2	4	2	0	2	4	5	4
De Ruiter 2	3	0	1	2	1	4	1
D. N. S. 2	2	0	0	2	0	4	0

WEDSTRIJD - PROGRAMMA.

Zondag 29 October.

MUNDO NOBO
1ste klasse
Republiek — Volharding
4.15 precies
Scheidsrechter: Jesurun

1ste kl.
Bismarck — R. C. C.
3 precies
Scheidsrechter: Frazer

DE HOOP
Asiento Beker
Asiento — Go Ahead
4.15 precies
Scheidsrechter: Kranenburg

SCHERPENHEUVEL
Res. 2de kl.
De Ruiter 2 — Scherpenheuvel 2
4.15 precies
Scheidsrechter: Ramos

Zondag 5 November.

MUNDO NOBO
1ste kl.
Trappers — Volharding
4.15 precies
Scheidsrechter: Fraser

Res. 2de kl.
D. D. V. O. 2 — Hercules 2
3 precies
Scheidsrechter: Dijk

DE HOOP
Asiento Beker
Republiek — R. C. C.
4.15 precies
Scheidsrechter: Jesurun

Res. 2de kl.
D. N. S. 2 — Juliana 2
3 precies
Scheidsrechter: Silbing

Zondag 12 November.

MUNDO NOBO
1ste kl.
Asiento — Transvaal
4.15 precies
Scheidsrechter: Beltram

Res 1ste kl.
Transvaal 2 — Volharding 2
3 precies
Scheidsrechter: Schouwe

DE HOOP
1ste kl.
Go Ahead — R. C. C.
4.15 precies
Scheidsrechter: Jesurun

Res. 2de kl.
D. N. S. 2 De Ruiter 2
3 precies
Scheidsrechter: Dijk

Zondag 19 November.

MUNDO NOBO
1ste klasse
Go Ahead — Jong Holland
[illegible]
Scheidsrechter: De Jongh

Res. 2de klasse
D. N. S. 2 — Hercules 2
3 p.m.
Scheidsrechter: Dijk

DE HOOP
Eindwedstrijd
ASIENTO-WISSELBEKER.
Winnaar G — Winnaar H
4. p.m.
Scheidsrechter: Francken

Zondag 26 November.

MUNDO NOBO
1ste klasse
Republiek — Trappers
4.15 p.m.
Scheidsrechter: Jesurun

Inschrijvingen
(werkende leden).

R. C. C. — J. Hollander, Willemstr. 7 — per 19|10|'33
Trappers — F. Duran, Monti Verde M 305 — idem

Kas-Commissie.

De Heer H. Suarez heeft bedankt als lid van de kas-commissie. In diens plaats is benoemd de Heer L. Faverey, die op de candidatenlijst de meeste stemmen behaalde (Alg. Jaarl. Verg. 19|1|'33')

BOETEN.

De C. V. V. „De Ruiter" is beboet met f. 1.— wegens het niet gereed zijn om op het vastgestelde aanvangsuur de wedstrijd te beginnen.
(art. 5 lid 2 R. C. W.)

Voorstellen tot Reglementswijziging ter Jaarlijksche Algemeene Vergadering te houden op 5 Januari 1934.

Blz. 46

Art. 43 als volgt te wijzigen:

1. ongewijzigd.
2. ongewijzigd.
3. ongewijzigd.
4. Spelers, welke voor een bepaalde Vereenig'ng als Werkend lid zijn ingeschreven, kunnen gedurende het seizoen, waarvoor zij door den betrokken Secretaris als Werkend lid aan den C. V. B. zijn opgegeven, niet uitkomen voor een andere Vereeniging.
5. Het onder 4 bepaalde is niet van toepassing op:
   a. spelers van ontbonden Vereenigingen;
   b. spelers van Vereenigingen, welke van deelname aan de Competitie afzien;
   c. spelers wier Vereenigingen met andere Vereenigingen samensmelten;
   d. spelers wier Vereenigingen van het Lidmaatschap van den C.V.B. voor goed zijn geroyeerd of tijdelijk zijn geschorst, voor zoover aan de leden van zulk een Vereeniging tezamen met de schorsing het recht om voor een andere Vereeniging uit te komen niet voor een bepaalde tijd is ontzegd.
6. Werkende Leden van den C. V. B. die uit willen komen voor Vereenigingen buiten Curaçao of voor elftallen behoorende tot eenigen Bond buiten Curaçao, behoeven daartoe de toestemming van het Bondsbestuur.

Overtreding kan met schorsing of royeering worden gestraft.

Blz. 55

Art. 3 als volgt te wijzigen:

1. ongewijzigd.
2. ongewijzigd.
3. ongewijzigd.
4. Bij gelijk aantal punten na afloop van de in het voorgaande lid genoemde competitie, wordt een halve beslissingscompetitie gespeeld. Blijft het aantal punten ook na afloop van deze halvecompetitie gelijk dan zal de beslissing worden verkregen door het nemen van penalties, en wel op de navolgende wijze:
   a. de scheidsrechter beslist door middel van het lot, welke vereeniging de eerste penalty neemt;
   b. de scheidsrechter beslist door middel van het lot, op welk doel de penalties zullen worden genomen. Verwisseling van doel is daarna niet meer toegestaan;
   c. de vereenigingen nemen beurtelings een penalty en wel elke vereeniging in totaal drie;
   d. elke penalty wordt door een andere speler genomen;
   e. nadat een penalty is genomen, mogen andere spelers dan de doelverdediger den bal niet aanraken;
   f. verwisseling van keeper is niet toegestaan, tenzij in geval van ongevallen;
   g. is nadat elke vereeniging drie penalties heeft genomen, de stand nog gelijk, dan gaan de Vereenigingen beurtelings door met het nemen van penalties in de bestaande volgorde totdat de stand is gewijzigd en elk der Vereenigingen een gelijk aantal penalties heeft genomen.
5. ongewijzigd.
   a. ongewijzigd.
   [illegible]
   c. is na het verstrijken van de tweede 7½ minuut nog niet gedoelpunt dan wordt de wedstrijd beslist door het nemen van penalties op de wijze als in het 4de lid bepaald.
6. ongewijzigd.
7. gedurende het nemen der penalties wordt de wedstrijd geacht te zijn verlengd en zijn alle bepalingen van de Reglementen van den C. V. B. van toepassing.

TOETREDING TOT DEN C.V.B.

Voor het seizoen 1934 kan een beperkt aantal Vereenigingen in de tweede klasse worden ingeschreven.

Vereenigingen moeten het verzoek daartoe *schriftelijk* richten tot den 1sten Secretaris — Oranjestraat 102 — uiterlijk vóór 1 December a.s, onder overlegging van gewaarmerkte afschriften van Statuten en Reglementen, alsmede van ledenlijsten; voorts dienen alle inlichtingen worden verstrekt welke door of namens den C.V.B. worden gevraagd.

Een vereeniging kan slechts tot het verband van den C.V.B. worden toegelaten, indien haar ledenaantal ten minste 40 bedraagt, waarvan bij deelname aan de Competitie met één elftal ten minste 16 werkende leden, bij deelname aan de Competitie met 2 elftallen ten minste 30 werkende leden.

Ledenlijsten, vragenlijsten en formulieren voor opgave van gewone- en werkende leden zijn bij den 1sten Secretaris voornoemd verkrijgbaar.

Aanvragen om voor het seizoen 1934 in de tweede klasse te worden geplaatst moeten vergezeld gaan van voornoemde lijsten en moeten voor 1 December 1933 worden ingezonden.

Aanvragen waarbij deze lijsten ontbreken worden terzijde gelegd.

Aanvragen welke na 1 December binnenkomen worden NIET in behandeling genomen.

Het Bestuur.

DE NEDERLANDSCHE PADVINDERS-VEREENIGING.

AFDEELING WILLEMSTAD
CURAÇAO.
GROEP I.
(Schotsche dassen).

GROEP-NIEUWS
van
30 October tot en met 5 Nov. 1933.

Troepmededeelingen:

Derde Jaarster uitgereikt aan Vaandrig R. SUAREZ.

Deze week wordt een *gecombineerde Patrouille-avond* gehouden op Vrijdag 3 November en wel op het Rif.

Op het programma voor dien avond slaat:

ÉTALAGE OEFENING om prijs.

1e Hulp Steekproeven voor de Wedstrijd.

BELANGRIJKE TROEPRAAD.

Voor Patr. leiders in Uniform op Vrijdag, den derden November.

Om vijf uur op het Rif verzamelen.

Het December programma en Kampplan.

TROEPBIJEENKOMST.

Zondag, vijf November om half drie verzamelen bij de Politiepost BERG ALTENA.

GROOTE SLUIPOEFENING EN CONFOOI DOORBRENGEN.

Oefenterrein bij 't huis van de familie BOOM.

PATROUILLEKAMP ARENDEN.

g. g. k. op 6 October.

Van Zaterdag Middag tot Zondagmiddag op „JOONTJE".

Opdracht: Zondagmiddag om 2.30 uur verzamelen bij huis van familie BOOM.

HORDE VAN GROEP I.

De Rimboe-jachten dezer week.

Op Dinsdag 31 October om 5 uur op het Groepterrein verzamelen.

Er is een groote teekenwedstrijd om prijs.

Daarna een vlaggenroofoefening op het Rif.

Op Zaterdag, 4 November om 2 uur bij den Shell-Pomp op Mundo Nobo verzamelen.

Wij doen een fijne Indianenoefening [illegible]

Goede Jacht.
De Oude Wolf

Spoorteeken.

Een Padvinder weet onder alle omstandigheden zijn opgewektheid te bewaren.

Niet alles loopt altijd even plezierig. Weest dan een voorbeeld, als je het eens tegenloop en trek geen mistroostig gezicht... anders maak je een slechte beurt.

Je zal zien, dat de moeilijkheden dan lang zoo zwaar niet zijn, als zij er eerst nog uitzagen.

Eveneens zal dan je omgeving van jou slecht humeur niet te lijden hebben.

AVONDOEFENING.

Als je jong bent, dan is je wereld zoo heel anders als dat je hem nu ziet. Je hoort op school over Ridders en Kruistochten, je leest boeken over Indianen en Woudloopers. Je ziet om je heen groote gebouwen maken en ginds de groote schepen varen. Je hoort de lichte vroolijke muziek uit Cine's en de juichende aanmoedigingskreten op 't voetbalveld. En je denkt... „als 'k zelf later maar eerst grooter ben.'

... Deze avond, de maan is achter wolken schuilgegaan, zijn de vier en twintig jongens verzameld achter de Kalkoven, bij de roeiboot onder de groote boom. De leider verklaart de oefening. De éene helft zal Roovers zijn, welke de weg die zij zullen gaan, door middel van sporen aan moeten geven en zich dan in hinderlaag leggen. De anderen zijn cow-boy's die het recht willen laten zegevieren, door de Roovers te overvallen en te dooden... het strijdmiddel is dasseroof.

„Groote moed en opletten gewenscht," heeft de leider gezegd, „want er is nog een geheimzinnig persoon in de buurt, welke je kan overvallen en ontvoeren. Wie het is, kan ik jullie niet vertellen. Tracht 't te ontdekken. 't Gevaar is nooit zoo groot, indien je het kent."

In 't duister ordenen de groepen zich. „Wat is dat?" Plots klipt een flashligt aan. „Die gebukte gestalte daar in 't donker?" „Aantreden jongens". He, wat jammer dat dat nu juist gezegd wordt... maar je moet orders weten te gehoorzamen.

Daar gaat een groep op weg. 't Zijn de roovers... kleine pijlsporen duiden de richting aan, waarin zij gegaan zijn. Ginds... héél in de verte is hun hinderlaag. Doodstil liggen daar de jongens, verborgen achter de wal. Slechts 't geluid der branding is hoorbaar.

Fluisterend krijgt een der verkenners opdracht te spionneeren of de cow-boy's in aantocht zijn... spiedend verdwijnt hij achter de wal, door 't kreupelhout.

Tien minuten van intense spanning ... dan komt de verkenner van een andere kant terug en meldt, dat de achtervolgers vlak bij zijn.

... daar recht vooruit spiegelen de schimmen hunner gestalten zich in het water langs de weg af... dan komen zij als een donkere groep naderbij, stil en waakzaam...

Plots een gedempte kreet van achter de wal en de roovers komen te voorschijn... dan de dasseroof. 't Gaat om 't leven der Cow-boy's of Roovers. De strijd is kort en hevig. Zoo wordt 't onrecht hersteld en de rooversbende vernietigd.

Broederlijk keeren cow-boy's en roovers weer naar de Kalkoven terug. [illegible] gindsachter bij de [illegible]. De leider ziet iets zwarts daar liggen. Nieuwsgierig raapt hij 't op... fel grist Pinedo het uit zijn handen, weg ... 't is het masker van de Geheimzinnige belager ... daar mist „Broer" zijn stok... welke de Geheimzinnige zeker als jachtbuit medegenomen heeft.

Dan beluisteren de jongens, boven op de kalkoven, een spannend verhaal over Moed en Trouw, daar ginds in 't Zwarte Woud. De lichtjes der schepen op zee harmonieeren met het avond stemmings verhaal...

Willemstad, 22 October 1933.

M.

Steunt het Apostolaat ter Zee.

Verdringt de machine den arbeider?

De ontwikkeling in Nederland

Uitschakeling van conjunctuurinvloeden.

II.

Om een juist inzicht te verkrijgen in het vraagstuk, of door rationalisatie en invoering van arbeidsbesparende machines naast een tijdelijke werkloosheid ook een blijvende werkloosheid optreedt, is het gewenscht een blik te slaan op het verleden.

De economische geschiedenis kan ons een antwoord geven op bovenstaande vraag, voorzoover het de achter ons liggende jaren betreft. Zij geeft echter nog geen aanwijzing voor de toekomst, aangezien de omstandigheden zich in het economisch leven voortdurend wijzigen en dus de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat een zelfde oorzaak geheel andere gevolgen kan en zal hebben. In onze vorige beschouwing werd reeds aan de hand van statistisch materiaal aangetoond, dat een permanente werkloosheid door invoering van machinale arbeid in het verleden niet was opgetreden. Het statistisch materiaal was echter van zeer algemeenen aard. En om een meer exact antwoord te krijgen op de vraag of in ons land een permanente werkloosheid is ontstaan door invoering van arbeidbesparende machines en verdere rationalisatie van productie en afzet, is het gewenscht een scheiding te maken tusschen de *crisiswerkloosheid*, — dit is de werkloosheid, ontstaan door den conjunctuuromslag, — en de *rationalisatie werkloosheid* — dit is de werkloosheid in de laatste jaren, ontstaan door de krachtig doorgevoerde rationalisatiemaatregelen in de industrie, den landbouw, het vervoerwezen en de administratie. In het prae-advies — van dr. Th. van der Waerden voor de *Ver. voor de Staatshuishoudkunde en de Statistiek*, wordt nu statistisch materiaal geleverd, waardoor men een juist inzicht krijgt van de gevolgen der rationalisatie in ons land in de periode 1920-1928.

Allereerst toont dr. Th. van der Waerden in zijn prae-advies nog aan, dat het Amerikaansche bedrijfsleven tot 1929 de door rationalisatie vrij gekomen arbeidskrachten steeds heeft geabsorbeerd.

„Ook de Nederlandsche industrie, aldus dr. v. d. Waerden, heeft zich in de periode 1920—1928 in staat getoond tot absorptie van de uitgeschakelde arbeidskrachten. Door een belangrijke uitbreiding van de productie heeft de sterke rationalisatie van dien tijd geen ongunstigen invloed uitgeoefend op de werkgelegenheid, integendeel kon ze gepaard gaan met een vermindering van het aantal werkloozen.

De vraag zal ongetwijfeld bij den lezer opkomen: Is juist de door rationalisatie opgevoerde productie van de laatste 10 jaren niet schuldig aan de tegenwoordige werkeloosheid? Is in de jaren niet verre boven de behoefte geproduceerd?

„Wij hebben daarom voor onszelf de vraag opgeworpen, of een splitsing van het bedrijfsleven naar meerdere of mindere conjuctuurgevoeligheid meer helderheid zou kunnen brengen. Gesteld, wij konden uit het bedrijfsleven alle industrieën, die de conjunctuurschommelingen meemaken, afzonderen en onze aandacht allereerst bepalen tot die, welke een betrekkelijk stabiele markt hebben en behouden, dan zou er veel gewonnen zijn. Aangenomen althans, dat de rationalisatie in overeenkomstige mate in deze voor conjunctuur minder gevoelige bedrijven is opgetreden, zou het van het grootste belang zijn, indien in deze bedrijfstakken de gevolgen van uitschakeling en overtollig doen blijven van arbeidskrachten zich niet of slechts in geringe mate zouden voordoen. Dan zou, wat tot dusver nog onmogelijk bleek, het conjunctuurelement, althans voor een belangrijk deel, afgezonderd zijn en een scherper conclusie getrokken kunnen worden over de werking van de rationalisatie op zichzelf op de werkgelegenheid.

Teneinde den invloed van de conjunctuur zooveel mogelijk uit te schakelen, kiezen we als voorbeelden die bedrijfstakken, die in hoofdzaak goederen voortbrengen voor noodzakelijk en algemeen gebruik: massa-artikelen dus, die niet behooren tot de productie-goederen en niet tot de luxe-artikelen. Voor bedoelde goederen toch bestaat een min of meer vaste vraag, die weliswaar in zekere mate toe- en afneemt met de conjunctuurbeweging, doch nooit beneden een zeker minimum daalt. Ook voorraadvorming komt bij deze goederen niet op groote schaal voor.

Zulke artikelen zijn o.a. rijwielen, papier, schoenen, textielwaren en gloeilampen. Van de in ons land vrij belangrijke industrie-takken van deze 5 producten hebben wij gegevens verzameld betreffende hun rationalisatie en den invloed daarvan op de werkgelegenheid.

Als begin- en eindjaar kozen we voor ons onderzoek de jaren 1921 en 1930, die beide onmiddellijk na het uitbreken van een crisis vallen, en daartusschen het nog vrij neutrale jaar 1925. Ook hierdoor schakelen wij zooveel doenlijk de conjunctuur cyclus uit. We kozen bijv. niet de jaren 1920 en 1929, omdat deze in verschillend opzicht als abnormaal te beschouwen zijn: het eerste vooral omdat het te dicht bij het einde van den wereldoorlog ligt, het laatste omdat het in de conjunctuurlijn een opvallenden top vertoont.

RIJWIELINDUSTRIE.

Opmerkenswaard is, dat deze industrie niet alleen een groote vlucht heeft genomen door vermeerderd gebruik, maar tevens dat zij in enkele jaren de buitenlandsche concurrentie heeft teruggedreven en overwonnen. Terzelfder tijd maakte de rationalisatie groote vorderingen. Vergelijken wij de drie genoemde jaren, wat productie en werkgelegenheid betreft:

Jaar	Aantal Fabrieken	Arbeiders	Geprod. rijw.	Arb. p. 100 rijw.
1921	22	1.498	73.100	1.78
1925	31	2.066	121.200	1.43
1930	36	2.335	209.900	0.92

In negen jaar tijds vertoont deze industrie dus bijna een verdubbeling der prestatie per arbeider, doch tengevolge van de vergroote productie, die nagenoeg verdrievoudigde, is het aantal te werk gestelden niettemin in belangrijke mate toegenomen.

Hier toonde de rationalisatie dus een gunstigen invloed gehad te hebben op de werkgelegenheid. Maar zit in deze cijfers een onrustbarende aanwijzing voor de toekomst? Een grond voor de vrees dat bij voortgaande rationalisatie — en dus ook evenredige prijsdaling — dergelijke productieaantallen bereikt zullen worden, dat er geen markt meer voor zal zijn? Dit kan toch niemand volhouden.

Wél kan men zich denken, dat het Nederlandsch productie-apparaat te groot zal blijken, indien iets heel anders gaat optreden, bijv. een overstrooming onzer markt met goedkoopere Japansche fietsen. Maar dit is iets geheel anders dan rationalisatie. En dan — hoe is een dergelijke concurrentie uit een land met veel lagere loonstandaard anders te bestrijden dan door een meer efficient productie-apparaat?

Door nóg sterker rationalisatie dus. Gaan wij over tot het volgend voorbeeld.

PAPIERINDUSTRIE.

Ook deze industrie vertoont een krachtige ontwikkeling, zoowel wat productiecapaciteit betreft als in rationaliseering, blijkend in de cijfers van de benoodigde arbeiders voor eenzelfde hoeveelheid product.

Jaar	Aantal Fabrieken	Arb.	Prod. papier (in 1000 ton)	Arb. p. 1000 t. pap
1921	22	4.390	73 5	60
1925	25	5.004	128.9	57
1930	26	6.380	189.9	34

Hier constateeren we dus eveneens een sterke vermeerdering van het aantal arbeiders, niettegenstaande dat de prestatie per man door de rationalisatie met 75 pct. toenam.

Echter ook in deze cijfers kunnen we voor de toekomst, als we denken aan de voortdurend stijgende papierbehoefte der maatschappij, niets verontrustends vinden.

SCHOENENINDUSTRIE.

Deze nijverheid neemt eveneens blijkens de productiecijfers zeer sterk toe. De rationaliseering evenwel maakte er, behalve in enkele nieuw opgezette, modern ingerichte bedrijven, geen belangrijke vorderingen. (Of dit een gevolg is van bepaalde regeeringsmaatregelen, laten wij in het midden.)

Jaar	Aantal fabrieken	Arb.	Prod. in 1000 pr. sch.	Arb. p. 1000 pr. sch.
1921	186	8.550	4.840	1.77
1925	195	8.670	6.820	1.27
1930	204	10.440	9.330	1.12

Ook hier dus een voortdurende toename van het aantal arbeiders, gepaard gaande met rationalisatie, zij het in minder sterke mate dan in de voorafgaande voorbeelden. Ook hier echter behoeft men o.i. niet te vreezen voor een overmatig productie-apparaat voor de toekomst-behoefte.

De vraag zou bij deze cijfers kunnen opkomen: geschiedt dezeuitbreiding van de werkgelegenheid in ons land niet ten koste van die in andere landen? Met andere woorden, is er werkelijk een vergrooting van de totale vraag, of berust de vergrooting afzet slechts op een terugdringen van de buitenlandsche concurrentie. We merkten reeds op, dat deze factor bij de rijwiel industrie een belangrijke rol speelt. Voor de schoenenindustrie echter berust de verhoogde vraag werkelijk nagenoeg uitsluitend op de door prijsverlaging sterk opgedreven behoefte. De volgende cijfers toonen dit duidelijk aan.

In millioenen

pr. schoenen	1921	1925	1929	1931
Productie	5.3	7.4	9.4	9.4
Invoer	3.8	4.5	4.9	5.6
Uitvocr	0.1	0 3	0.6	0.5

Zooals men ziet, is de uitvoer, hoewel toegenomen, zeer gering, terwijl invoer van buitenlandsch fabrikaat vrijwel in dezelfde mate toenam als de binnenlandsche productie, dus is de buitenlansche concurentie geenszins teruggedrongen. De vergroote productie is blijkbaar geheel en al door vergroot binnenlandsch verbruik tengevolge van verlaging der prijzen opgenomen. Stellig speelt hierbij echter de verdringing van de klompenmakerij een rol. De prijsverlaging komt ook sterk aan den dag door het feit, dat de totale *waarde* der jaarproductie van een bepaalde groep fabrieken over 1921 — 1929 slechts toenam van 38.7 op 42.9 millioen gld., terwijl de *hoeveelheid* product bijna verdubbelde. Men moet hierbij in aanmerking nemen, dat zeer waarschijnlijk ook de gemiddelde kwaliteit der afgeleverde schoenen minder is geworden.

Nemen wij thans het volgende voorbeeld.

Textielindustrie.

Ook hier, althans in katoenindustrie, ging tot 1929 de verhouding van de prestatie, per arbeider gepaard met toeneming van de personeel-bezetting.

Op dit oogenblik meenen velen, dat deze industrie een catastrofe nabij is, maar op de vraag: waardoor? zal niemand antwoorden: door de rationatisatie. Dreigt hier blijvende werkloosheid te ontstaan, dan moet de oorzaak gezocht worden — afgezien van valuta-redenen — in het ontwaken van het Oosten, in de moordende Japansche concurrentie. Indien er een te groot productie-apparaat *in Nederland* zal zijn, dan komt dit niet doordat *hier* de rationalisatie te ver ging, doch omdat een zellde industrie elders, in een land met lage loonen ontstond.

Gloeilampen.

We kozen voor ons onderzoek dat gedeelte van de Philipsfabrieken, dat de meest constante afname heeft: de gewone lamp voor verlichting, waarop de conjunctuur weinig vat heeft.

In de periode tusschen 1921 en 1930 werd hier een ongekend sterke rationalisatie toegepast. De productiviteit per arbeider werd, naar gegevens ons door de Philipsfabrieken verstrekt voor enkele bewerkingen vervijfvoudigd, bij andere verviervoudigd. Het aantal arbeiders in de afdeeling gloeilampen vertoonde in die jaren het volgende verloop:

1921 — 5100
1924 — 7300
1929 — 6500
1930 — 5800

Aanvankelijk nam dus het aantal arbeiders ondanks deze sterke rationalisatie belangrijk toe; daarna echter af, hoewel in mindere mate dan uit de voortgezette rationalisatie zou voortvloeien. Deze afneming is evenwel te wijten aan het feit, dat om bekende redenen een gedeelte van de productie naar het buitenland werd verlegd. We beschikken niet over de cijfers van het aantal in het buitenland werkenden, doch mogen veilig aannemen, dat het gezamenlijk aantal in binnen- en buitenland gedurende de beschouwde periode een belangrijke stijging vertoont. Immers alleen reeds het aantal hier te lande is ondanks de verplaatsing naar het buitenland nog niet tot dat van het beginjaar 1921 gedaald.

In de genoemde industrieën heeft dus de compensatie-theorie in de periode 1921 tot 1930 zich volledig bevestigd, en dat wel zonder dat een productie-apparaat gevormd is, waarvan men moet vreezen, dat de markt overvoerd zal worden en belangrijke stagnatie intreden. Het hier verkregen resultaat toont met verrassende duidelijkheid aan, welk een geweldige, alles overheerschende beteekenis het crisis-verschijnsel voor de werkloosheid heeft, en hoe weinig aanleiding er schijnt te zijn een belangrijk deel der werkloosheid op rekening der rationalisatie te stellen."

Tot zoover dr. Th. van der Waerden.

Het gepubliceerd statistisch overzicht toont dus aan, dat in het verleden in ons land, wat de werkloosheid betreft, geen nadeelige invloed van beteekenis is uitgegaan van de verder doorgevoerde rationalisatie.

De vraag, die thans gesteld dient te worden is deze, of de omstandigheden tegenwoordig nog van dien aard zijn, dat ook in de toekomst de uitgeschakelde arbeiders steeds weer in het productieproces zullen worden opgenomen, m.a.w., of de compensatietheorie nog wel ten volle gehandhaafd kan worden.

Op deze vraag geeft het belangwekkende prae-advies van prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen uit Tilburg ons een antwoord. Hierover in een volgend artikel.

Maasbode.

Om de toekomst van Oostenrijk.

Fascisme of standen-democratie?

Bondskanselier Dr. Dollfuss heeft ter gelegenheid van de groote vaderlandsche betooging op 11 September, onder geestdriftige toestemming der massa's, in een programmatische rede het richtsnoer van zijn autoritairen regeeringskoers bekend gemaakt. Hij heeft den opbouw van een christelijk, sociaal, Duitsch Oostenrijk verkondigd, een nieuw Oostenrijk op een grondslag der standen en onder een sterke autoritaire leiding. Het moet een land zijn vrij van economisch liberalisme en klassenstrijdideeën, bevrijd van de heerschappij der partijen in den geest van een verkende opvatting der democratie, maar ook vrij van het neo-socialisme met het Haakkruis. Uit het programma van den Kanselier bleek, dat hij noch aan een totaal fascisme, noch aan een gelijkgeschakelde dictatuur volgens Duitsch voorbeeld denkt, maar aan een opbouw van Oostenrijk, die aanknoopt aan wat historisch geworden is en, zooals Dr. Dollfuss zegt, teruggaat op vormen, zooals ze in het Oostenrijksche vaderland sedert eeuwen hebben bestaan. De verschijnselen van ontbinding wil de Kanselier tegengaan door het principe der autoriteit, waaronder hij geen willekeur, maar geordende macht verstaat. De deelneming der massa's bij de vaderlandsche betooging van 11 September heeft uiterlijk reeds aangetoond hoe intensief de Oostenrijksche bevolking het opbouwwerk der regeering volgt, hoe de onverschilligheid der groote menigte heeft plaats gemaakt voor een nieuwen geest, die ook verder aan het werk is.

Oostenrijk moet een nieuwe grondwet krijgen en het is aan den vroegeren Bondskanselier Dr. Ender opgedragen, de grondslagen ervan uit te werken. Hoe ver Dr. Ender tot nu toe met zijn arbeid is gevorderd, is in het openbaar niet bekend; in de enkele weken, die hem ter beschikking hebben gestaan, zullen echter zeker niet meer dan de omtrekken opgeteekend kunnen zijn. In deze dagen is er nu een openlijke uiteenzetting aan den gang tusschen twee partijen, welke tot de regeering behooren en wel daarover, welken naam de nieuwe grondwet zal dragen: Facisme of standen-democratie. De Heimwehrleiders hebben zich op nieuw voor het fascisme uitgesproken; weliswaar heeft Vorst Starhemberg in een rede gezegd, dat het niet op den naam aankomt, als de inhoud maar wordt vervuld. De leider van het Nationalständische front, vice-kanselier Winkler, heeft bij een betooging verklaard, dat Oostenrijk den vorm van zijn toekomst langs eigen wegen en zonder nabootsing van vreemde voorbeelden moet zoeken en vinden. Winkler is voor een vergaande verbetering der democratie; hij wil andere en betere middelen, om den volkswil te vormen. Wat vorst Starhemberg en vice-kanselier Winkler hebben verklaard, was noch voor Dr. Dollfuss, noch voor de breede openbaarheid een geheim. De verschillende levensbeschouwingen van den linker en den rechter kant van het regeeringsfront zijn uit verscheidene demonstraties bekend, en ze hebben alleen bij monde van hun leiders op nieuw een nog scherpere uitdrukking gevonden. Dat juist nu die principieele verschillen van meening tot uiting kwamen, is geen toeval; het gaat er immers om, den vorm te vinden, waaronder Oostenrijk voortaan moet leven. Het belangrijkste van deze betoogingen is het feit, dat alle deelen in Dr. Dollfuss nog steeds den man zien, dien men steunen moet. En vorst Starhemberg en vice-kanselier Winkler hebben verklaard, dat zij onder leiding van den Bonds-kanselier verder willen meewerken aan het, door hem geprojecteerde en in hoofdzaak vastgestelde, opbouwwerk, om een vrij onafhankelijk en geordend Oostenrijk te scheppen. Gemeenschappelijk wordt zoowel het marxisme als het nationaal-socialisme van de hand gewezen. Omtrent deze punten bestaan er geenerlei dubbelzinnigheden. Met elkander gemeen hebben de leiding van de Heimwehr en [illegible] National-ständische front het [illegible] op standen berustende, grondwet en de weigering van een Parlementarisme, zooals dit zich onder den invloed der partijen-heerschappij heeft ontwikkeld. De geschillen tusschen Starhemberg en Winkler hebben betrekking op twee vraagstukken: De graad van den nadruk op het nationale moment en op het fascistische karakter van de standen-grondwet. Zoowel in den eenen als in den anderen geest wordt op het oogenblik met veel ijver gedebatteerd, er is hier echter wel geen al te groote beteekenis aan te hechten. Eén van de oude christelijke-sociale leiders, die de traditie van den Luegertijd nog vertegenwoordigt, de aanvoerder der christelijke vakvereenigingen Leopold Kunschak, verklaart, dat men nu niet om vormen moest strijden, daar het er alleen op aankomt, het werk in den juisten geest ten uitvoer te brengen. Het orgaan der christelijk-socialen, de „Reichspost", sluit zich bij deze houding van Kunschak aan en zegt, dat het niet van veel belang is, welken naam de komende grondwet zal dragen; noodzakelijk is enkel en alleen, dat de toekomst van Oostenrijk gevormd wordt in en door Oostenrijkschen geest. Het Oostenrijksche volk zal ongetwijfeld de democratie als het definitive resultaat goedkeuren. De strijd om vormen en namen mag geen internen twist veroorzaken, daar toch de gemeenschappelijke strijd niet gaat om het omhulsel, maar om den kern der zaak. Het Neue Wiener Tagblatt" meent, dat er, behalve in dictatuurlanden, nog nooit partijen-coalities hebben bestaan, waarin alle voor honderd percent [illegible] zouden zijn geweest. In dictatuur-landen wordt deze honderd percent eensgezindheid slechts daardoor bereikt — zooals blijkt uit het lot der nationaal-socialistisch Duitsch nationale coalitie in Duitschland — dat men den opponeerenden kleineren broeder de uiting van zijn meening eenvoudig afsnijdt. Deze wenk van het burgerlijke blad is kenteekenend en tevens één van de vermaningen, die var verschillende kanten aan de vechtende deelen worden gericht.